

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”, „Miercurea”, „Cassa de păstrare” Sălăște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătămăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Tîmșișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare: pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.	DIRECTOR Dr. CORNEL DIACONOVICH.	Taxa pentru inserțiuni: de spațiul unui cm ² câte 10 fileri.
Anul IV.	Sibiu, 11 Octobrie 1902.	Nr. 41.

Principii conducătoare la dezvoltarea comerțului nostru.

În congresul tehnicilor dela 29 Septembrie a. c., Carol Hieronymi a ținut un lung și instructiv exposeu privitor la principiile conducătoare în dezvoltarea comerțului Ungariei. Din acest exposeu dăm și noi următoarele.

Vestile ajung astăzi la noi mai îngrabă din continentele transoceanice ca înainte cu 30 de ani dela granițele țării noastre. Călătoria în regiuni îndepărtate se poate face rapid, comod și ieftin. Expedarea la noi a mărfurilor, chiar și a celor mai ieftine produse brute, din continentele de unde odinioară se aduceau numai mărfuri de speceerie, a devenit un lucru de toate zilele. Transportul unei tone de grâu costa din Chicago la Liverpool

în 1873—1875	K	104
„ 1891—1894	„	32
„ 1901	„	3

în 1901 costa așadară din Chicago la Liverpool tocmai atâta, ca dela noi la Praga.

Această perfecționare a mijloacelor de comunicație a schimbat din fundament pozițiunea economică a națiunilor. Astăzi nu există nici o țară, care izolată de altele ar fi în stare să ducă o viață mai însemnată economică.

Chiar și populațiunea satului situat la granițele patriei noastre simte în ce cantitate se produce grăul în America sudică. Și ceea-ce se constată referitor la produsele brute se poate dice și despre produsele manuale și de fabrică. Deja vedem în Budapesta ghete confecționate în America; fabricațiunea ferului și oțelului ia proporții așa de mari, că America va hotări în scurt timp prețul ferului și oțelului, întocmai cum astăzi prețul bucatelor în toată lumea depinde dela recolta Americii.

Reducerea speselor de transport face posibil, ca produsele brute transoceanice să ajungă până la granițele noastre, unde intrarea lor năvalnică se poate împedea numai prin vămi protecționiste. Causa, că pentru produsele brute ungare am perdut piețele Elveției și Germaniei, este a se căuta în împregiurarea, că proveniențele transoceanice ajung mai ieftin pe piețele de consum decât ale noastre.

Cu cât noi vom pute pune mai ieftin produsele noastre brute avisate la export pe piețele de consum

externe, cu atât se va lărgi piața pentru produsele noastre. Și fiind-că nu noi hotărîm prețul pieței externe, producătorul va primi un preț cu atât mai ridicat, cu cât sunt mai mici speșele ce i-le causează scoaterea produselor sale în piață.

Noi toți suntem convinși, că interesele de viață ale patriei noastre pretind dezvoltarea industriei, pentru-că agricultura singură nu mai poate da exclusiv ocupațiune populațiunii noastre. De aceea vreau să citez numai unele date privitoare la industria noastră de fer. Aleg industria de fer pentru-că ea este cea mai importantă dintre toți ramii de industrie, și pentru-că industria de fer este singurul ram industrial, care în decursul celor 30 de ani expirați s'a dezvoltat în mod satisfăcător.

Posiția industriei de fer depinde pretutindenea dela prețul, cu care se poate procura materialul brut, minereul de fer și materialul de încălzit — necesare la producțiunea ferului; o mare parte a prețului de procurare însă o formează speșele de transport. Pentru-că minereul și cărbunii sunt ieftine la locul unde se produc și se scumpesc numai prin speșele de transport.

Raportul ministrului de comerț referitor la situațiunea industriei de fabrică arată că unele fabrici de fer ale Ungariei sunt avisate deja la o mare cantitate de minereuri de fer străine, fiind-că depozitele de fer pentru a căror exploatare ele se întemeiaseră s'au epuisat, astfel că în unele fabrici se lucră fer străin, de oare-ce produsele din minele de fer apropiate nu se pot procura în lipsa mijloacelor de comunicație. Iar acest rău se poate îndrepta numai prin crearea mijloacelor corespunzătoare pentru transport, între cari căile pe apă sunt de importanță extraordinară.

Ferul necesar a început a se aduce din Bosnia; iar coacșul pentru încălzit încă se aduce în mare parte din străinătate.

Industria de fer nordamericană are a'și mulțami pozițiunea sa favorabilă împregiurării, că materialul necesar îl transportă ieftin pe mare și canale.

Speșele de transport ale metalului și materialului de încălzit fac din prețul materialului brut necesar la confecționarea ferului:

în America nordică	8%
„ Anglia	10 „
„ Germania	30 „
„ Ungaria	30—45%.

În interesul industriei noastre de fer nu se poate deci face nimic mai folositor decât scăderea speselor de transport, sau cu alte cuvinte, perfecționarea mijloacelor de comunicație.

Toemai așa stă lucrul și în ce se referă la toți ceilalți rami industriali.

Noi nu putem acorda singuraticilor rami industriali subvențiuni așa de mari din partea statului, cari ar ecuivala cu sprijinul ce li-'l am îmbia prin ieftinirea transportului. Și prin aceasta am ajuta toți ramii de producțiune: agricultura de o potrivă cu industria și și comerțul. De aceea națiunile, a căror rețea de comunicațiune este mult mai perfectă decât a noastră, oferă an de an sume uriașe în acest scop.

În dezvoltarea mijloacelor noastre de comunicațiune domnesce adă o stagnare și în cercuri largi s'a înstăpănit convingerea, că în viitor trebuie să se creeze căi nouă, deosebite de cele actuale.

Căile noastre ferate principale în mare parte sunt construite și acum e trebuință mai mult sau mai puțin numai de întregirea lor prin căi ferate vicinale, de cari în deceniul ultim s'a construit în fiecare an câte 600 kilometri; iar acum a intrat o pauză și în construirea acestor căi, îndeosebi pentru-că multe din ele nu au corăspuns așteptărilor în privința rentabilității. De aceea regimul se ocupă serios cu reforma legii referitoare la căile ferate vicinale.

Chestiunea construirii de canale și a regulării râurilor în scopul dezvoltării comunicațiunii n'a ajuns încă în stadiul de a se realiza, cu toate că a fost cerută din atâtea părți pe motive foarte temeinice.

Nici construirea drumurilor publice nu progresaază. Din rețeaua stabilită de 73,557 kilometri numai o parte de 46,564 kilometri (circa 2/3) este construită pe când celelaltă parte cuprinde căi de hotar.

Stagnațiunea ce a intrat în dezvoltarea mijloacelor de comunicațiune, face să stagneze întreagă viața economică a țării.

Interesele țării pretind deci neapărat o continuare energetică și conform scopului a dezvoltării mijloacelor de comunicațiune.

Hieronymi continuă apoi a arăta:

1. întru, cât mijloacele noastre de comunicațiune actuale corăspund scopurilor, ce voim să le ajungem prin ele și;

2. că pe urma învățăturilor scoase din critica aceasta obiectivă, ce principii sunt de a se urma în viitor.

Desvoltarea și politica băncilor de emisiune.

(Urmare și fine din Nr. 39 al „Rev. Econ.”)

V.

După decretarea plătirilor în numărar, scopul principal al Băncii Austro-Ungare va fi a susține plătirile în aur. Terminul la care au să se înceapă plătirile în numărar se va hotări, conform legii dela 2 August 1892 art. 19 și 21, prin o dispoziție legală specială, îndată ce va fi încetat cursul forțat al biletelor de stat, ceea-ce se va întâmpla la 28 Februarie 1903. Conform art. 111 din noiele statute ale Băncii terminul dela care Banca avea să ramburseze biletele sale cu monetă legală, nu mai depinde de încetarea cursului forțat al biletelor de stat, ci de punerea în aplicare a art. 83 al statutelor din partea legislativelor ambelor țări dualiste.

Îndată ce se vor începe, conform legei, plătirile obligatorice în numărar, problema cea mai dificilă va fi, a reține aurul în țeară. Pentru resolvarea favorabilă a acestei probleme trebuie să fie normative pentru Banca de emisiune deoparte cursul devaliselor și de altă parte principiile politice de escompt.

În cari casuri se scurge aurul din țeară?

Ca să putem arăta în mod teoretic aceste casuri să admitem că în anul 1905 bilanțul comercial se va presenta astfel, încât plățile, ce ne vin din străinătate se compensează perfect cu plățile ce avem să le facem în străinătate; iar în urma unei recolte rele am fi siliți a importa în anul 1906 cereale în valoare de 200 milioane coroane. Comercianții, cari importează productele, vor fi necesități ași procura acceptate străine pentru suma de 200 milioane coroane ca să-și poată plăti datoriile față de străinătate. Ei vor cumpăra acceptele la bursă, iar în urma cererilor mari și în lipsă de oferte corăspundătoare cursul devaliselor se va urca.

Înainte de începerea plătirilor în numărar cursul devaliselor va pute crește numai până atunci, până când în urma acestor cursuri urcate nu va fi rentabil exportul altor mărfuri, sau până când Banca va urca etalonul și străinătatea găsiind astfel o valorisare mai bună a capitalurilor sale, ne va remite aur.

Dacă însă plățile în numărar au început deja atunci cursul devaliselor va pute să se urce numai până la anumită limită, care se numesce limita superioară a aurului. Întrebarea este acum: Cum se poate ca după începerea plătirilor în numărar cursul devaliselor să se poată urca numai până la un anumit punct?

Esența plătirilor în numărar zace într'acea că Banca este obligată a răscumpăra la cerere fiecare bancnotă cu aur. Dacă acum devalisele sunt mai scumpe decât aurul, plus spesele, când prin urmare cursul devaliselor a ajuns limita de sus a aurului, atunci aurul necesar pentru import se va scoate dela Bancă.

Tot astfel se vor face ridicări de aur, când în urma unor evenimente politice, străinătatea nu va mai avé incredere în referințele noastre de credit. (Datoriile noastre față de străinătate fac 8 miliarde coroane, pecând tesaurul nostru de aur abia ajunge la 1 miliard coroane). Referințele noastre de credit pot fi însă în starea cea mai bună cu toate acestea, totuși se poate întâmpla ca o țeară creditoare, având în urma unor rășboaie nenorocite necesitate de o cantitate de aur, să-și incasseze o parte mare a pretensiunilor sale, causându-ne astfel considerabile scurgeri de aur.

Banka se poate ajuta în astfel de casuri numai cu șurubul de discount urcând etalonul, spre a atrage în țeară capitaluri străine și restringându-și afacerile de escompt și lombard.

Când prețurile mărfurilor și efectelor sunt prea urcate atunci prin scumpirea aurului provocată de urcarea etalonului, se va produce de regulă o ofertă mai mare de mărfuri și efecte și o reducere a prețurilor, prin ce iarăși se promovează exportul respective afluența aurului; din contra se împedecă importul resp. scurgerea aurului. Tot asemenea va servi urcarea etalonului ca un indemn pentru capitalul străin de a se plasa în escomptul și lombardul din țeara noastră și a promova în modul acesta importul de aur.

A urma o politică de prime cum se face în Francia nu este consult, deoarece prin aceasta s'ar deteriora prea mult cursul devaliselor.

Prima ar fi o recompensă de mărime variabilă, pe care ar trebui să o primească Banca Austro-ungară, fiindcă-și rescumperă biletele în monetă legală de aur și nu în fiorini de argint.

Această recompensă, care în timpuri de pericol poate să fie foarte considerabilă, ar deteriora cursul devaliselor totdeauna cu suma primei.

Iar această deteriorare a cursurilor, care în ce privește efectul este egală cu agiul, ar fi pentru împregiurările noastre valutare foarte păgubitoare.

VI.

Din cele precedente rezultă importanța deosebită a Băncii de emisiune pentru finalizarea reformei valutare. Dacă ea va fi în stare a apăra aurul, atunci va putea profita durabil de creditul efțin al statelor străine și bogate chiar și un stat relativ, mai puțin bogat, cum este monarhia noastră.

Străinătatea însă ne va pune la dispozițiune bani efțini numai dacă va avea garanții, că ne vom plăti datorile totdeauna în aur și nu și în fiorini de argint. Prin urmare trecerea la valuta pură de aur, care formează garanția pentru rescumpărarea biletelor noastre de aur, este inevitabilă.

Efținirea producțiunii noastre, ce va urma după aceasta, va înlesni concurența cu celelalte state și ne va crea o basă sănătoasă pentru viitoarea noastră politică economică. #

Pedecile valorării vinului.

Dela un timp încoace vinul Ungariei nu se mai poate valora ca odinioară, și din această cauză suferă atât producții cât și comerțianții de vinuri. Aceasta a și fost una din cauzele cari au necesitat în a. c. ținerea congresului producătorilor de vinuri în Vêrșet.

Dăm și noi în cele următoare pedecile cari, pe baza discuțiilor din congres, se pun în calea valorării vinului.

Cea dintâi și cea mai însemnată pedecă a valorării vinului ungar rezidă în *discreditarea* lui, și pentru sanarea acestui rău în linia primă este chemat comerțul de vin ungar. Increderea publicului a fost foarte mult sdruncinată prin falsificarea vinului în anii din urmă. Drept că falsificătorii au fost pedepsiți în mod draconic; dar cu atâta nu e de ajuns, ci ar trebui să se facă totul pentru o dezvoltare sănătoasă a branșei comerțianților de vin.

Ar trebui să se stăruie cu tot înadinsul înainte de toate pentru întemeierea *societăților de producțiune* și producții să fie instruați în tescuire și manipularea rațională a vinului, pentru-că cu chipul acesta s'ar înlătura o mare pedecă a valorării lui. La noi se mai găsesc și acum în multe regiuni cultivatori de vii, cari nu se pricep la manipularea mustului și vinului, etc. și cari încearcă a pune în comerț produse, cari nu le pot primi nici comerțianții nici consumenții. Aceste produse influențează nefavorabil și asupra prețului vinurilor mai bune. De aceea înainte de toate cultivatorii de vii trebuie instruiți în mod fundamental în *tratarea rațională a mustului și vinului*.

Pentru vinurile mai slabe, cari nu se prea pot întrebuița, dar totuși fac să scadă prețul vinurilor mai bune, ar trebui să se creeze un canal de scurgere prin modificarea legii referitoare la facerea *cognacului*. Cu chipul acesta și vinurile cele mai slabe s'ar putea întrebuița în industria cognacului, iar prețul vinurilor mai bune nu ar fi influențat prin vinurile mai slabe.

Un pas însemnat s'ar face în scopul valorării vinului, dacă spiritului de vin i-s'ar acorda anumite favoruri față de industria spiritului peste tot.

Slaba valorare a vinului nostru este însă și mai mult cauzată prin importul de vinuri străine, între cari în locul prim se numără vinurile italiene și cele din Tirol. Pentru împedecarea importului legea ungară referitoare la vinuri ar trebui modificată fundamental,

ca una care nu mai corespunde în nici o privință și astfel pune mari pedeci în calea valorării vinului. Prin legea din vorbă ar trebui să se interdică întrebuițarea de zăhar ieftin și a pucioasei la curarea vinurilor stricate, ca unele cari îngreunează teribil valorarea vinurilor. Tot așa de trebuincioasă este în scopul amintit crearea unei statistici pentru clasificarea oficială a vinurilor din diferitele regiuni ale țării.

Mai departe regimul ar trebui să reducă horenda dare de consum pentru vin la o sumă totală de K 3.— per hectolitru.

Dincontră ar trebui să se urce cât mai mult darea de consum pentru toate vinurile artificiale.

Pentru-ca și cu mustul dulce să se poată face un comerț mai extins este de interes a se concede oprirea lui în mod temporal dela fert prin mijloace nevătămătoare. Cu chipul acesta, mai beneficiind producții și de favoruri pe calea ferată, s'ar putea desface cantități însemnate în Austria.

O ridicare însemnată a consumului intern s'ar putea face prin introducerea obligatorie a vinului ca articol de consum la ostași. Dacă cei 300,000 de ostași ar primi în locul cafelei negre sau a supei de chim dilnic câte 0.2 litre de vin, s'ar putea consuma, fără îngreunarea budgetului militar, cu vr'o 219,000 hl. de vin mai mult în fie-care an.

Pe terenul social s'ar putea înlesni valorarea vinului nostru, când cei bogați s'ar obicinui a consuma vinurile cele mai alese ungare în locul vinurilor Bordeaux, de Rin, de Mosela și în locul Champagnei franceze.

Pentru constatarea tuturor pedecilor și pentru înlăturarea lor, cum și pentru purtarea de grije a tuturor intereselor referitoare la cultura viilor este necesar ca și la noi, întocmai ca în Austria, să se creeze un consiliu stabil în ministerul de comerț, care să fie compus din producți și comerțianți de vinuri specialiști, și care să-și spună opiniunea în toate chestiile referitoare la cultura viilor și la comerțul de vin.

Pentru atingerea scopului, respective pentru executarea dorințelor exprimate în congres, toți producții și comerțianții de vinuri din Ungaria adunați la Vêrșet au întemeiat cu mare însufletire „*Reuniunea regnicolară a producătorilor și comerțianților de vinuri din Ungaria*“.

Mai amintim la acest loc, că comerțianții de vinuri au combătut în congresul dela Vêrșet așa numitele „*Tovărășii de pivnițe*“, pentru a căror întemeiere agrarii fac cea mai extinsă propagandă. Comerțianții de vinuri spun, că tovarășii de pivnițe nicăiri nu au prosperat, ci pretutindenea s'au ruinat în scurt timp. Despre *Pivnița regnicolară centrală de model* se spune, că deși întemeiată de 19 ani și subvenționată de stat totuși abia desface anual 1500 hl. vin. Și pentru această afacere a spesat K 69,000, așa dară K 47 pro hl. Tovărășii dela Miniș-Maderat și dela Mediaș s'au bucurat, că au găsit comerțianți singuratici cari să iee asupra lor desfacerea vinurilor și astfel să mântue din naufragiu ce se mai poate mântui. Tot așa stă, după-cum susțin comerțianții de vinuri, chestia acestor tovarășii în Austria și Germania.

Se înțelege, că comerțianții de vinuri, ca și alte soiuri de comerțianți, sunt stânginiți în daraverile lor prin „*Tovărășii de pivnițe*“, precum și prin toate societățile de consum și valorisare. De aceea fac totul pentru a le discredită și a paralisa activitatea lor. De aici însă nu urmează, că tot ce comerțianții susțin în această privință este adevărat; de sine înțeles, ei exagerează. Dar nu e mai puțin adevărat, că o mare parte a încercărilor făcute până acum nu a succés. Chiar și noi avem exemple, anume: societățile noastre

de consum, din cari o parte s'a desfăcut, altele se desfac acum și iar altele numai veștează.

La toată întâmplarea este ceva la mijloc, care zădărnicesc întreprinderile de consum și valorisare, atât la noi cât și în alte țări. Fiind de importanță capitală pentru noi, această chestie nu trebuie scăpată din vedere; din contră ea trebuie urmărită în toate fazele ei, trebuie căutate și descoperite cauzele, cari să o facă să prospereze, devenind astfel un factor important de progres pe terenul economic al poporului nostru. S.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 9 Octombrie 1902.

Banca engleză a urcat în 2 crt. etalonul cu un procent întreg, dela 3 la 4 procente. Această dispozițiune a direcțiunii băncii centrale engleze n'a urmat pe neașteptate, ci a fost impusă parte în urma situațiunii financiare a Americii, ca mijloc preventiv, dar mai ales fiind us a urca discountul în fiecare toamnă și fără alte complicațiuni, numai cu considerare la cererea mai mare, care se ivesce de comun în acest saison pe piața de bani internațională. Discountul privat a fost continuu cu $\frac{1}{8}$ procente mai mare decât cel oficios al băncii, așa încât cererile însemnate dela finea lunii au fost dirijate la bancă, și o mulțime de capitale continentale plasate în Anglia au fost detruse pieței engleze, simțindu-se lipsă de ele acasă. Toate aceste împrejurări au silit banca a ridica etalonul deodată cu 1 procent întreg, deși mulți sperau, că 'l va urca deocamdată numai cu $\frac{1}{2}$ procent.

Ultima situațiune a *Băncii imperiale germane* prezintă o încordare extraordinară a mijloacelor institutului. Creșterea lombardului într'o singură săptămână se cifrează cu 111.57 milioane marce, ceea ce se explică mai ales din împrejurarea că în escompt procentul pentru sumele de ultimo a fost mai mare decât procentul lombardului. Crescerea portfelului cu 242.599 milioane marce încă este excepțională, deși starea actuală este inferioară cu 81 milioane celei din anul trecut, când plasările băncii au fost influențate și de catastrofele institutelor financiare saxone. Circulațiunea biletelor a ajuns cea mai mare cifră de când există banca, mai lipsind numai 5 milioane până la $1\frac{1}{2}$ miliarde marce. Dela o rezervă de bilete libere de contribuțiune de 273.16 milioane marce din săptămâna precedentă, deodată a ajuns banca la 151 milioane bilete supuse la contribuțiune.

Toate aceste momente împreună cu urcarea discountului în Londra au fost deciziive pentru ședința din 4 crt. a Reichsbank-ului la urcarea discountului dela 3 la 4 procente.

În ultimele zile discountul privat a scăzut la $2\frac{3}{4}$ până la $2\frac{2}{8}$ procente.

Din *Viena* se anunță că consiliul general n'a fost convocat la ședință plenară în săptămâna aceasta, de unde se deduce că chestiunea etalonului la noi încă n'a devenit actuală. Încordarea de ultimo Septembrie a început deja a slăbi, precum se vede din reducerea discountului privat dela $3\frac{1}{2}$ la $3\frac{1}{4}$ procente.

*

Banca austro-ungară. Consiliul general al Băncii austro-ungare a autorizat în ședința ultimă direcțiunea, să ridice respective să reducă tarifa de prețuri a monedelor de aur externe după cursul de viselor. Această deciziune s'a adus după modelul ce-

lorlalte bănci centrale, pentru a da băncii posibilitatea de a regula circulațiunea aurului adevă de a pute favorisa sau împedeca după trebuință afluența monedelor de aur externe. Acum direcțiunea Băncii pune în practică pentru prima oră această facultate urcând prețul de cumpărare al monedelor de aur de sistem francez pentru 1 kg. brut cu 4.53 coroane, adevă dela K 2946.47 la K 2951. Această dispozițiune stă în legătură cu lipsa continuă a comerziului în special de piese de douăzeci franci în aur, de cari Banca are în stockul ei metalic o proviziune relativ mică.

Precum aflăm în ultimul moment cursul de viselor și valurilor este avantajos pentru importul de aur din care cauză în timpul cel mai apropiat se așteaptă furnisări mai însemnate de aur la Banca Austro-Ungară.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Despre situațiunea agricolă în jumătatea a doua a lunii Septembrie ministrul ung. a publicat următorul raport:

În jumătatea a doua a lunii Septembrie a domnit mai mult timp uscat și rece. În timpul dela 20—30 a lunii temperatura a căzut așa de tare că din multe regiuni s'a anunțat brumă și frig peste noapte de repetite ori. Lucrările pentru semănăturile de toamnă înaintează încet din cauza secetei și uscăciunii pământului. *Semănăturile de rapiță* au răsărit slab. *Secărilor de toamnă* au fost semănate în partea cea mai mare, și parțial au și răsărit; dar au mare trebuință de ploaie. *Soiurile timpurii de cucuruz* au fost culese cu rezultat mijlociu sau slab; soiurile târzii încă sunt aproape coapte și promet o recoltă slabă sau cel mult mijlocie. *Cucuruzelor în stare verde* bruma și frigul de noapte le-a cauzat mari stricăciuni, unele au fost total nimicite. *Cartofi* tomnatici au dat recolte mijlocii; peste tot recolta lor e inferioară celei a cartofilor timpurii. *Păstăioasele* au dat o recoltă slabă. *Legumile de grădină* au fost în parte nimicite de frig. *Varza* dă în unele locuri rezultat satisfăcător în partea cea mai mare însă rezultat mijlociu sau slab. *Tutunul* a dat o recoltă mijlocie. *Napi de zahăr și de nutreț* nu au dat recolta așteptată în privința cantitativă; calitativ însă recolta e satisfăcătoare. *Nutrețurile artificiale* au dat în privința calitativă rezultat bun, în cea cantitativă parte rezultat satisfăcător parte slab. În *livezi și pășuni* iarba a fost slabă. *Vile*. Soiurile de struguri mai timpurii s'au cules în parte mare. Soiurile târzii se coc încet în urma secetei și recelilor. Frigul și bruma a cauzat mari stricăciuni viilor, în unele recolte a fost nimicită cu deservire. Frigul și peronospera au stricat mult și calitatea vinului nou. Prospectivele recoltei *poamelor* sunt foarte slabe.

INDUSTRIE.

Congresul de arte și meserii în România. În 14 și 15 Septembrie a. c. s'a ținut în localul „Bursei Muncei” din București congresul anual al absolvenților școalelor de arte și meserii, menit a întreține relațiunile de solidaritate dintre meseriași și ale da ocaziunea să delibereze asupra diferitelor chestiuni cari interesează progresul industrial al țării. Guvernul a fost reprezentat prin domnii C. I. Baicoianu, secretar general al ministerului de domenii și V. M. Kogălniceanu.

Prima ședință a congresului a fost consacrată unei interesante conferențe asupra „Evoluțiunii muncii”, ținută de dl Marin Alexandrescu.

A urmat tesa: „Dacă intensitatea trebuințelor poate fi un factor determinant de progres sau de regres în România”. Apoi s'a continuat discuțiunea asupra temei privitoare la „Mașinile agricole”, numindu-se o comisiune pentru a studia chestiunea mașinilor agricole și modul cum s'ar putea exercita un control serios asupra întrebării lor.

S'a trecut apoi la chestiunea înființării unei case de credit industrial, ca instituțiune care în toate statele a adus mari servicii dezvoltării industriale. S'a ales în fine o comisiune care să studieze chestiunea creditului industrial. s.

CRONICA.

Trustul engles al oțelului. Dezvoltarea căilor ferate în continentul american e așa de repede încât mulți ani trustul oțelului, întemeiat de Morgan cu un capital de 5 miliarde de franci, nu va pute cu toată enorma sa producțiune să satisfacă toate comenzile de șine ce i-se fac. De aceea americanii au cumpărat dela începutul anului 500.000 tone șine de oțel din Germania, 150.000 tone din Belgia și 50.000 din Anglia pentru drumurile de fer ale Statelor-Unite, Canadei și Mexicului.

Pentru a scăde prețurile și a împedeca pe Germania de a ocupa cu desevirșire piața americană marile case engleze au creat acum un trust al oțelului cu un capital de 300.000.000 franci. Acest trust se aplică cu deosebire la șinele de oțel și e făcut pentru a proteja acest ram al comerțului engles contra concurenței Germaniei, care vinde această marfă cu aproape 25% mai ieftin decât Anglia.

*
Congresul Băncilor germane ținut la Frankfurt a luat mai multe rezoluțiuni dintre cari cităm și noi cele două următoare mai importante:

1. Congresul cere guvernului să anuleze taxele suplimentare de timbru și altele, votate în 1894 și 1890, căci ele au împedecat, într'un chip simțitor, prosperitatea comercială a Burselor germane; congresul cere asemenea anularea taxelor asupra cumpărării de valori mai jos de 600 mărci, precum și a sarcinelor cari apasă prea greu asupra firmelor particulare și mai cu seamă asupra băncilor provinciale.

2. Efectele desastroase ale legilor cari cărmuesc Bursa nu pot să dispară de cât cu abolirea regimului actualmente existent; trebuie de asemenea a se desființa prôhibițiunea operațiunilor pe termen în ceea-ce privesce acțiunile miniere și industriale și produsele de cereale, făinuri, etc. Congresul mai cere și anularea sau modificarea legilor cari împedecă acoperirea prin mijloace legale a datoriilor provenind din operațiuni pe termen.

ÎNVEȚĂMÎNT.

Industrie de casă pentru popor. Ministrul de agricultură dorind ca poporul agricultor să aibă ocupațiune și isvor de câștig și în timpul iernei a adresat reuniunilor agricole o circulară, în care spune că e aplecat a deschide peste iarnă cursuri de industrie de casă cu ajutor material din partea sa. Se vor deschide astfel de cursuri acolo unde poporul agricultor se arată aplecat la învățarea cutărui ram in-

dustrial și unde se găsește la îndemână material din abundență pentru deprinderea acelei industrii, adevărat acolo unde sunt date toate condițiunile pentru împămențirea unei industrii. Astfel de cursuri s'au ținut cu succes în 11 comune din comitatul Solnoc-Dobâca. s.

DIN REUNIUNI.

Expoziția industrială din Sibiu. În ultima ședință a comitetului dirigent al expoziției s'a stabilit în mod definitiv programul sărbătorilor împreunate cu expoziția, ce se va deschide în sala cea mare dela Casa societății (Gesellschaftshaus) Duminecă în 19 Octobrie n. a. c.

Dela ultima listă de contribuiri în scopul expoziției, îndeosebi a premiilor pentru exponenți, ce am publicat în Nr. 36 al „Rev. Econ.” s'au mai făcut frumoase contribuiri în acest scop, atât din partea institutelor noastre financiare, cât și a comunelor și privaților. Direcțiunea institutului „Albina” a votat K 300.—. De dorit ar fi, ca toate institutele noastre financiare și toate comunele din comitatul Sibiului, cari încă nu au votat premii și peste tot ajutoare în scopul amintit, să nu scape ocaziunea de a contribui pentru un lucru atât de folositor.

Expoziția promite a fi foarte frumoasă și interesantă; iar sărbătorile ținute în această ocaziune vor fi înălțătoare. Vor cânta 5 coruri, se va juca teatru, etc. De aceea, se speră, a participa public numeros din apropiere și din depărtare.

LITERATURĂ.

„Teoria asigurărilor asupra vieții”,

de Ioan Lăpădatu.

Nu de mult a apărut din peana dlui Ioan Lăpădatu, în editură proprie „Teoria asigurărilor asupra vieții”, lucrare care pentru literatura noastră și în deosebi pentru cea științifică este de o însemnătate destul de mare, pentru-ca să ne ocupăm de ea în coloanele acestei reviste. — Este incontestabil, că dl Lăpădatu pentru lucrarea prezentă merită toată lauda, căci până în prezent afară de o lucrare de revistă publicată în „Buletinul societății de știință” de Ghibaldan nu s'a scris nimic pe terenul acesta. Dl Lăpădatu este dară cel dintâu. care a avut fericita ideea de a publica în limba română o lucrare despre teoria matematică a asigurărilor. Era de altfel și momentul suprem, căci în literaturile străine deja de mult s'a început acel binefăcător curent de a popularisa asigurările asupra vieții și de a le da un caracter cât se poate mai moral și totodată științific acestor asigurări, cari cu drept cuvânt se pot număra între cele dintâi instituțiuni humanitare. Pentru lățirea într'un cerc cât mai larg a acestor asigurări, cred că va contribui și cartea dlui Lăpădatu.

Lucrarea din chestiune este împărțită în 4 capitole principale. În primul ne prezintă istoricul pe scurt al asigurărilor din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre; felul cum erau privite în timpurile vechi precum și modul cum erau practicate. Negustorul, care avea de întreprins o călătorie mai îndelungată pe mare, depunea la vre-un bancher o sumă anumită de bani cu condițiunea, ca dacă s'ar re'ntoarce norocos din călătorie să capete suma depusă îndoite iar dincontră dacă s'ar întempla ca să moară să peardă suma depusă. Se înțelege că acest sistem de practicare al asigu-

rărilor, era un sistem de speculațiuni mercantile. În urma acestora se și esplică pentru ce asigurările mai înainte erau privite de niște pure machinațiuni odioase și păgubitoare. Astăzi însă ele s'au pus pe un punct cu totul tot științific, și ce e mai mult moral. Nimenea nu se mai află astăzi, care ar cuteza să afirme, că în principiu asigurările ar propaga disordinea și immoralitatea. Chiar renumitul scriitor Portalis, care până la moarte a condamnat asigurările, dacă ar vedea dezvoltarea cea mare, ce ele au luat-o în timpul din urmă, și-ar schimba cu totul ideile, iar când ar studia baza matematică a acestora, că calculațiunile asigurărilor se acomodează până și celor mai mici amănunte ale vieții zilnice, ar deveni de sigur poate cel mai mare și infocat sprijinitor al lor.

În capitolul al 2-lea autorul ne arată calculul intereselor compuse și tabelele de mortalitate, cari servesc ca basă a calculațiunilor de asigurări. Fără un calcul amănunțit și o cunoaștere exactă a tabelor de mortalitate nu se poate face un calcul exact, care să se acomodeze într-o toată viața indiviților.

Cu cât tabelele de mortalitate sunt mai reale, adecă cu cât ne arată mai exact mortalitatea oamenilor, cu atât și premiile de asigurare se apropie mai mult de aceea *premie ideală*, care reprezintă exact prețul vieții omenești. Și mulțumită studiului statisticii tabelele de mortalitate au ajuns azi a fi cât se poate de exacte, dându-ne în totalitatea lor posibilitatea de a evalua viața omenească.

După acestea autorul trece în meritul lucrării, tractând în capitolul III asigurările asupra unei singure persoane, iar în al IV cele asupra a două sau mai multe persoane. În capitolele acestea tractează în special asigurările în cas de moarte și în cas de viață, sau după cum face împărțeala dl autor: rentele viagere, asigurări de capital, restituirea primelor și calculul rezervelor. Toate acestea feluri de asigurări sunt tractate într'un mod cât se poate de simplu și ușor, — anume pentru înțelesul tuturor.

Dintre toate aceste feluri de asigurări cea de mai mare importanță este aceea parte unde tractează asigurările în cas de moarte, pentru-că acestea sunt cea mai înaltă și cea mai apropiată expresiune a asigurărilor, după cum li se dă definițiunea în ziua de azi.

Aproape în toate casurile viața omenească reprezintă un capital, care se nimicesce cu moartea respectivului. Pentru a repara într-o câtva această pierdere independentă de voința lui, va trebui să se asigure la un capital anumit pentru cazul de moarte, care capital va servi ca un fel de reescontare a veniturilor lui de mai târziu. Indată ce însă pierderea acestui capital atinge o familie întreagă prin faptul, că respectivul este capul și susținătorul familiei, atunci fie-cine, fire-ar acela cât de slab de inger, este dator moralmente a se asigura pentru cazul de moarte, pentru-ca la urmă să nu lase pe drumuri o familie întreagă ca muritoare de foame. Aici și numai aici apare importanța și necesitatea cea mare a acestor asigurări.

În fine așa avé de făcut d-lui autor câte-va observări.

1. La pagina 27 vorbind despre capitalizare numesc pe q factor de interes, iar la pag. 55 nu-l mai numesc factor de interes ci *factor reducător*. Ar fi fost mai bine ca d-l autor să folosească aceeași numire și să rămână consecuent pe lângă aceia.

2. Tot la pag. 55 ne dă în notiță o mică esplicare a intereselor compuse, pe care o aflăm în capitolul precedent „calculul intereselor compuse“ cu mult

mai pe larg. Aceasta nu mi-o pot esplica de cât în felul, că d-l autor retipărind unele părți, cari au fost publicate în „R. E.“ și acolo având notița aceasta făcută a republicat-o.

3. La pagina 127—128 analizează cazul, când o păreche de oameni se asigură în felul acela, ca dela data primului deces cel rămas în viață să capete o rentă viageră. Prin diferite transformațiuni ajunge la formula

$${}^{\text{III}}d_{xu} = d_x + d_u - 2d_{xu}$$

Aceasta ar fi formula primei fixe când însă prima este anuală atunci încasările societății au de a se primi de o rentă viageră *anticipativă* — ȳic anticipativă pentru-că prima premie plătită va fi la începutul anului de asigurare și prin urmare renta este anticipativă iar nu decursivă cum ia d-l autor în cazul acesta. Am avé dară la pag. 129 în loc de

$$Pd_{xu} = d_x + d_u - 2d_{xu}$$

$$\text{pe } P.a_{xu} = d_x + d_u - 2d_{xu}$$

$$P.a_{xu} = d_x - d_{xu} + d_u - d_{xu}$$

$$P.a_{xu} = d_x + 1 - (d_{xu} + 1) + d_u + 1 - (d_{xu} + 1)$$

$$P.a_{xu} = a_x - a_{xu} + a_u - a_{xu}$$

$$P = \frac{a_x + a_u - 2a_{xu}}{a_{xu}} = \frac{a_x + a_u}{a_{xu}} - 2$$

Această greșală nu pot presupune, că din necunoștință de cauză ar fi făcut-o pentru-că atunci ar fi trebuit, ca în toate casurile tractate mai înainte și mai pe urmă să folosească aceasta greșit. Se vede însă, că numai din greșală i-a scăpat din vedere aceasta și sunt sigur că și d-lui până acum — de-o va mai fi cetit vre-odată — va fi observat lucrul acesta.

Acestea sunt micile obiecțiuni binevoitoare, care am creșut de necesar a-i le face.

După cum am amintit mai sus cartea aceasta merită toată atențiunea din partea publicului și în deosebi din partea oamenilor cari au pretențiunea de a fi oameni de specialitate. Puțini oameni vor fi însă azi cari să aprecieze just cartea de față, și va trebui să treacă încă mulți ani în care timp să apără multe alte scrieri în domeniul acesta, până când va pute să vadă fie-care importanța acestei lucrări.

Recomandând această lucrare nu doresc alt ceva decât ca ea să fie un bun augur și un temeinic început al unei noué literaturi la noi Români din Transilvania.

Brașov, în Septembrie 1902.

M. N.

Biblioteca populară a Administrațiunei Domeniului Coroanei din România s'a amplificat cu o nouă publicațiune „*Povețe despre păstrarea sănătății*“ de dl Dr. I. Felix. În această carte scrisă de unul din cei mai excelenți igienisti ai noștri se tratează la începutul tuturor despre: sănătate, aer, căldura și lumină, despre vestminte, încălțăminte și așternut, despre locuință, școală, lucrare și repaos, despre curățenie și preîntâmpinarea boalelor.

Broșura aceasta, a 24, împreună cu cele-lalte 23 anterioare, — toate scrise de autori de valoare, multe de însuși dl I. Kalinderu și tratând chestiuni din toți ramii economiei, cum și chestiuni morale și culturale — formează cea mai prețioasă și mai completă bibliotecă populară din câte avem. De aceea o recomandăm din toată inima atât singuraticilor cât și, mai ales, bibliotecelor noastre populare.

s.

Declarațiune.

În fața pornirilor de a prostituia instituțiunile noastre prin atentarea la caracterul personal al bărbaților aleși din încrederea celor chemați în fruntea acelor instituțiuni, demoralisând prin aceasta opinia publică față de instituțiuni binefăcătoare și față de bărbații distinși; și vedând, că aceasta detestabilă campanie a degenerat în orgiile debitate într'un diar românesc obscur din Timișoara contra unui „înalt funcționar de bancă“ de la „Victoria“: subscrisa direcțiune a institutului de credit și economii „Victoria“ și ține de a sa datorie de onoare, să și exprime disprețul față de acest soi de atentări și admirația față de acel „înalt funcționar“, carele prin puritanismul moravurilor sale, prin curățenia mânilor, prin munca sa neobosită și neîntrecutul seu zel pentru tot ce este bun, moral și românesc a fost întotdeauna și este un far luminos al institutului „Victoria“.

Arad, la 8 Octobrie 1902.

Direcțiunea institutului:

Mihail Veliciu, m. p.
pres. direcțiunei.

Roman Ciorogariu m. p. Petru Truția m. p.
Dr. Nicolau Cioclan m. p. Traian Vășianu m. p.
Ioan I. Papp m. p. Dr. Aurel Demian m. p.

Trageri la sortii.

Losuri pentru regularea Tisei (4%) d. a. 1880.

(Tragerea 55 de serii și numere din 1 Oct. 1902).

Au eșit la sortii următoarele 36 serii: 38 84 153 165 175 413 423 737 913 1204 1241 1273 1344 1446 1484 1635 1754 2150 2257 2426 2512 2550 2646 2991 3308 3347 3360 3642 3651 3735 3825 3887 3933 3967 4072 4400, dintre cari cu câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K
175	94	2000	1484	10	180000
1446	39	2000	3360	28	2000
1446	81	2000	3887	70	2000

Celelalte losuri din seriile înșirate se vor rescumpăra cu câte K 240.—. Rambursarea ab 2 Ian. 1903. Tragerea proximă la 1 Aprilie 1903.

Losuri de stat d. a. 1854.

(Tragerea 96 de premii din 1 Oct. 1902).

Din cele 77 de serii sortate la 1 Iulie a. c. (v. „Revista Econ.“ Nr. 27) au câștigat: 60 180 201 284 333 335 376 377 465 485 498 544 622 636 658 670 834 895 929 944 966 992 1043 1131 1141 1155 1167 1180 1270 1291 1361 1510 1521 1674 1701 1722 1902 1936 1972 1974 2037 2157 2180 2252 2341 2348 2436 2504 2516 2707 2749 2868 3011 3048 3052 3061 3085 3137 3211 3368 3438 3440 3444 3457 3503 3590 3600 3601 3612 3714 3758 3785 3824 3884 3908 3969 3978.

Celelalte losuri din seriile sortate câștigă câte K 630.—. Rambursarea (minus 20% dare) ab 31 Dec. 1902.

Losuri Braunschweig de 20 taleri.

(Tragerea 119 de premii din 30 Septembrie 1902).

Din următoarele 51 serii sortate la 1 Aug. a. c.: 193 865 982 1060 1091 1095 1414 1721 1769 2151 2311 2352 2554 2740 2865 3267 3342 3451 3540 3798 3827 3868 4128 4272 4323 4563

4616 4856 5131 5251 5254 5498 5554 5750 5863 5959 6017 6328 6342 7681 7847 8322 8592 8613 8737 8975 9017 9100 9496 9740 9796 au câștigat:

Seria Nr.	Marce	Seria Nr.	Marce	Seria Nr.	Marce	Seria Nr.	Marce
1060	2 210	2352	10 210	4323	37 300	5554	17 210
1095	14 300	3342	15 2400	4323	43 4500	5750	33 300
1095	42 210	3342	30 300	4563	26 300	6328	39 210
1769	45 6000	3540	45 300	4616	47 300	8322	8 90000
2151	49 210	4128	29 300	5498	44 300	9017	48 300

Celelalte losuri din seriile înșirate se rescumpăra cu câte M. 78.—.

Rambursarea ab 31 Decembre 1902.

Losuri Rudolf.

(Tragerea 77 de serii și numere din 1 Oct. 1902).

Au eșit la sortii următoarele 49 serii: 45 132 150 338 387 726 775 824 882 955 1008 1042 1157 1199 1251 1312 1335 1420 1452 1464 1492 1503 1540 1604 1620 1622 1732 1834 1887 1938 2163 2252 2280 2389 2435 2742 2779 2808 2822 2850 2909 2995 3105 3130 3460 3529 3555 3794 3945, din cari cu câștiguri mai mari:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
45	4 700	1199	23 60	1887	8 400	2779	7 100
45	17 60	1251	44 400	1887	40 60	2808	39 60
150	10 100	1452	40 200	2163	33 60	2822	6 60
338	12 60	1492	44 60	2163	38 60	2822	14 100
726	4 60	1503	39 700	2252	7 60	2822	48 60
726	7 60	1540	39 200	2252	16 100	2850	17 100
824	37 60	1604	19 100	2252	49 60	2850	28 100
824	49 4000	1604	40 200	2280	38 100	2909	24 20000
882	35 60	1622	1 60	2280	42 100	2909	40 200
1008	12 60	1622	29 60	2389	15 60	3105	25 60
1042	23 100	1732	25 2400	2389	40 100	3460	44 100
1157	7 100	1834	4 60	2742	46 60	3945	16 60
1157	10 200	1834	29 60.				

Celelalte losuri din seriile sortate câștigă câte K 24.—. Rambursarea (minus 20%) ab 2 Ian. 1903. Tragerea proximă la 1 Aprilie 1903.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 8 Octobrie 1902.

Grâu de Bănat	per 50 kg. vinde . . .	6:85—7:35
" " Tisa	" " " " . . .	7:20—7:60
" " Pesta	" " " " . . .	7:05—7:50
" " Alba-reg.	" " " " . . .	7:10—7:50
" " Bacica	" " " " . . .	7:—7:35
Secară	" " " " . . .	6:10—6:50
Orz	" " " " . . .	5:10—5:40
Ovės	" " " " . . .	5:65—6:10
Porumb	" " " " . . .	5:95—6:05
Rapiță	" " " " . . .	10:—10:50
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . . .	—7:50
Slănină (clisă)	" " " " . . .	63:—66:—

Bursa de București.

Cursul din 8 Octobrie 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	97 ⁷ / ₈
" " internă 5%	" "	—
" " 274 mil. 4%	" "	87
" " 1898 4%	" "	88
Fonciare rurale 5%	" "	98 ³ / ₄
" " 4%	" "	88
Scris. fonc. urb. București 5%	" "	87 ³ / ₄
" " Iași	" "	81 ¹ / ₂

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 8 Octobrie 1902.

%	V A L O R I	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Banenote, Mai, Nov., 16% dare	101—	101—
5	" " arg. Ian., Iulie. 16% " "	100-80	101—
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% " "	190—	190—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% " "	151-75	152-50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% " "	185—	187—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% " "	254—	254—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-70	121-50
—	" " Cor.	100-10	100-25
3 1/2	" " de invest.	92-30	—
	Datoria publică ungară.		
4	Kenta ung. aur. scut. de dare	120-30	120-50
4	" " Cor.	97-90	—
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	—	—
4 1/2	" " " " " 1889, arg. " " "	—	—
4 1/2	" " " " " 1876, aur.	—	—
—	" " ung. cu premii à 100 fl.	205-25	207—
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	161—	162—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	101-65	101-50
3	Impr. p. regul. Porții de fier	87-35	87—
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	98—
4	" " ungare	98-85	99—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regulararea Dunării, à 100 fl.	108—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-50	98-50
5	Imp. cu prem. al orasului Viena	107-50	—
3	" " " " " sârbesci à 100 fr.	89-50	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	114—	—
—	Impr. bulgar 1889	110—	108—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	97-75	—
3	" " " " " cu premii, 1880	266—	—
2	Banca austro-ungară	—	101-25
4	" " " " "	101-25	101-25
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	101—	101-50
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	106—	106-25
4	" " " " " 50 1/2 ani	98-50	101-50
4	" " " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96-25	97-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99—	—
3 1/2	" " " " "	99—	99-25
4 1/2	Banca hipotecară ungară	101-10	102—
4	" " " " "	101-20	102—
4	" " " " " cu premii	255-80	126—
4 0/10	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97-30	—
5	Albina, Sibiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-70
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20-10	21—
	Credit, à fl. 100—	432—	434—
	Clary, à fl. 40— v. c.	207—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	202—	205—
	Pálffy, à fl. 40—	192—	198—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-75	58—
	" " ungară, à fl. 5—	28-25	29—
	Rudolf, à fl. 10—	79—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	247—	—
	Salzburg, à fl. 20—	83—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	275—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	430—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	"Jó sziv", à fl. 4—	—	10-50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-39	11-38
	" " c. reg.	11-35	11-30
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19-07	19-07
	20 Marce germ. aur	23-49	23-50
	5 ruble rusesci	—	2-53
	Bilete germ. 100 M.	117-20	117-25
	" " franc. 100 Fr.	95-25	95-40
	Ruble, bilete, 100	254-25	—
	Lei românesci. 100	—	95-15

Prețul per bucată

Drepturile, datorințele
și responsabilitatea membrilor din direcțiune
de

Alfred Kormos,

traducere autorisată de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala institutului de credit și de
economii „Albina“.

Prețul 3 cor.

Se poate comanda la traducător în Sibiu
sau la Librăria archidieceșană din Sibiu.În editura Delegațiunii Bancilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Bancilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1-50.

Anuarul Bancilor Române

Anul I (1900). Anul II (1901). Anul III (1902).

Prețul: câte K 3—.

Se comandă la Administrația „Re-
vistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).

Irina Dietrich

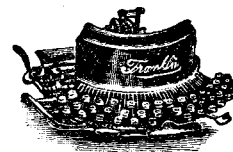
(Sibiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școlii comerciale din Laibach,
dă instrucțiune în stenografia germană și în
scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * *

* * de scris,

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuința la scrierea
în limba română, maghiară, germană și fran-
cesă, dau până la 12 copii simultane, au tipuri
legibile și multe alte avantagii.

Prețul K 360—.